

Yazılım Gündemi - 2020/22

1-7 Haziran 2020

Eren Hatırnaz

8 Haziran 2020

İçindekiler

1	GitHub, geliştiricileri hedef alan yeni bir zararlıyı ortaya çıkardı: Octopus Scanner	2
2	Microsoft Defender SmartScreen, bağımsız geliştiricileri zora sokuyor	3
3	SpaceX Yazılım Takımı, Reddit üzerinde Soru&Cevap etkinliği gerçekleştirdi	5
4	Tarayıcılara :is() ve :where() CSS özellikleri geliyor	7
	4.1 is() özelliği	7
5	Swift programlama dili topluluğu kendi Paket Kayıt Servisi'ni tanımlamayı tartışıyor	8
6	Go takımı kaynak kodlardaki " blacklist ", " whitelist ", " master ", " slave " gibi ifadeleri kaldırdı	8
7	Yaklaşan Online Etkinlikler	9
8	Diğer Haberler	9
9	Lisans	10

sonra `nbproject/build-impl.xml` dosyasını düzenleyerek kendisini sizin geliştirdiğiniz uygulamanın içerisine enjekte ediyor. Oluşturduğunuz JAR dosyasının içinde bu zararlı yazılım da oluyor. Zararlı yazılım ise bilgisayarınızda uzak komut çalıştırmaya yarayan bir arka kapı işlevi görüyor. Ayrıca zararlı yazılım bulaştığı JAR dosyalarının enjekte olmamış hallerini üretmeyi de önlüyor, yani kendisinin yerine başka bir şey gelmesini zorlaştırmış oluyor.

GitHub Güvenlik Takımı, bu zararlı yazılımın bulaştığı 26 tane açık kaynaklı proje tespit etmiş fakat bu projelerin zararlı yazılımdan temizlenmesi biraz sıkıntılı. GitHub, ilgili repository'lerin sahiplerini bilgilendirerek virüsü o depolardan temizlese bile kodları bilgisayarına çekmiş olan kullanıcıların sistemlerinde olan virüs ilgili depolara tekrar kendini kopyalayacak. Takımın elinde Octopus Scanner zararlısının birkaç varyasyonlu kopyası mevcut fakat suçlu olmayan kullanıcıları cezalandırmak istemedikleri için şimdilik bir aksiyon almış değiller fakat geliştiricileri uyarmadan da geçmek istememişler.

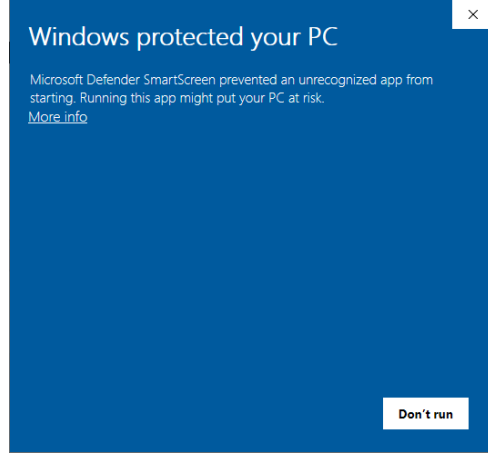
Sizler de Java projeleriniz için NetBeans kullanıyorsanız mutlaka projelerinizdeki `nbproject` klasörünü kontrol edin. Zararlı yazılım hakkında daha teknik detaylar için konu başlığına eklediğim blog yazısına göz atabilirsiniz.

2 Microsoft Defender SmartScreen, bağımsız geliştiricileri zora sokuyor

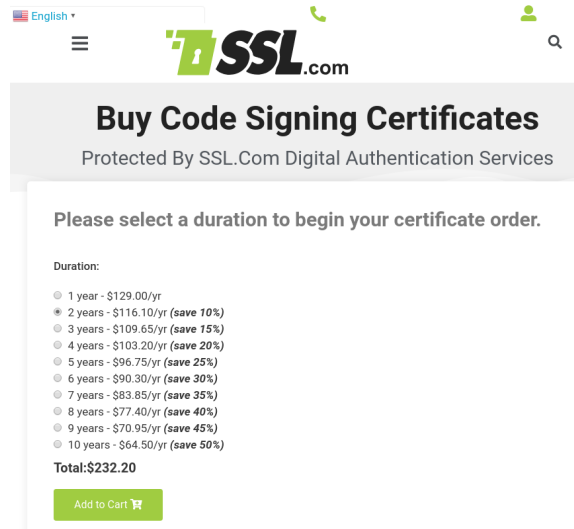
Microsoft tarafından geliştirilen Windows 10 işletim sistemiyle birlikte dağıtılan Microsoft Defender antivirüs yazılımının bir özelliği olan SmartScreen, bağımsız geliştiriciler tarafından yayınlanan uygulamaları "tanınmayan" (unknown, unrecognized) olarak işaretlediği için kullanıcılar bu uygulamaları çalıştırmaya çekiniyorlar.

SmartScreen'in çalışma mantığını aslında oyunlardaki "itibar" (reputation) sistemi gibi düşünebiliriz. `.exe` ile uzantısıyla dağıttığımız uygulamanız ne kadar kişi tarafından çalıştırılırsa o kadar güvenilir oluyorsunuz. Fakat tek değerlendirme kriteri bu değil tabii ki, Microsoft aynı zamanda uygulamanın kim tarafından yayındığına da bakıyor fakat bu basit bir "Geliştiren: Eren Hatırnaz" ifadesinden ibaret değil, tanınmış bir otorite tarafından onaylanmış bir sertifika almanız ve kodlarınızı bu şekilde imzalamanız gerekiyor. Tahmin edebileceğiniz gibi ücretsiz bir işlem değil bu. Kod İmzalama Sertifikası fiyatları sitelere göre değişiklik gösterse de bağımsız geliştiriciler için uygun denilebilecek bir noktada değil. Üstelik web tarafında ücretsiz SSL sertifikası sağlayan "Let's Encrypt" gibi bir çözüm de bu tarafta mevcut değil.

Bu sertifika ile dağıttığınız exe dosyalarınızı imzalamak maalesef "güvenilir"

Şekil 2: Microsoft Defender SmartScreen tarafından tanınmayan bir uygulamayı açmaya çalıştığınızda gösterilen uyarı penceresi. Yine de uygulamayı çalıştırmak istiyorsanız "More info" yazısına tıklayıp, oradan "run it anyway" düğmesine tıklamanız gerekiyor.

Şekil 3: ssl.com sitesinin Kod İmzalama Sertifikasının yıllık fiyatları

olmaya yetmiyor. Çünkü zararlı yazılım geliştiren kişi de aynı şekilde fiyatını verip, dağıttığı virüsün "güvenilir" sayılmasını sağlayabilir. Dolayısıyla SmartScreen'in 'itibar' sistemi hala daha geçerli. Exe dosyanız imzalı olsa bile SmartScreen, daha fazla kullanıcı bu programı çalıştırana kadar uyarıyı göstermeye devam ediyor. Fakat burada şöyle bir sonsuz döngü de ortaya çıkıyor: Kullanıcılar uyarı aldığını için programdan şüphelenip kurmuyorlar, kurmadıkları için SmartScreen, ilgili programın itibar puanını yükseltmiyor, programın itibarı yükselmediği için de kullanıcılar uyarı mesajı görmeye devam ediyor.

Üstelik SmartScreen sertifika yenileme işlemini tanımıyor. Yani yeni bir sertifika aldığımızda tüm bu süreçleri baştan yaşamamız gerekiyor. Bunun da bir çözümü mevcut fakat bağımsız geliştiriciler için değil, büyük yayıncılar için mevcut. EV Code Signing Sertifikaları burada devreye giriyor. Yazılım bu tarz sertifikalar ile bir kere imzalandıktan sonra SmartScreen'den otomatik olarak geçiyor. Fakat dediğim gibi bu sertifikaların fiyatları bağımsız geliştiriciler için hiç de ulaşılabilir noktalarda değil.

Sonuç olarak Windows ekosistemi için bağımsız olarak uygulama geliştirmek ve dağıtmak bir eziyet haline geliyor. Açık kaynak dünyasına iyi bir giriş yapan Microsoft'un artık Windows ekosistemiyle ilgili bazı şeyleri de tekrar gözden geçirmesi gerekiyor.

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz? Yorumlar bölümünde konuşalım.

3 SpaceX Yazılım Takımı, Reddit üzerinde [Soru&Cevap etkinliği gerçekleştirdi](#)

Bir önceki hafta gerçekleşen başarılı Crew Dragon 2 görevinden sonra gündeme gelen SpaceX, geçtiğimiz hafta da Reddit üzerindeki [/r/spacex](#) kanalında yazılım ekibiyle soru & cevap etkinliği gerçekleştirdi. Binlerce yorum içerisinden benim gözüme çarpan bazı soruları ve ekibin yazdığı cevapları sizlere aktarmak isterim.

- **Falcon 9 roketinde ve Dragon kapsülünün yazılım tarafında en çok kullanılan programlama dili nedir? Hangi programlama paradigmasını kullanıyorsunuz?** [Kaynak](#)

Otonom sistemlerdeki yazılımların tamamı C++ programlama diliyle ve nesne yönelimli programlama teknikleriyle geliştirildi. Her şeyi mümkün olduğunca basit tutmaya çalışıyoruz.

- **Uçuş sırasında hata algılama ve hata doğrulama işlerini nasıl yapıyorsunuz? [Kaynak](#)**

Bilgisayarın hesaplamasından kaynaklanabilecek sorunlar için farklı bilgisayarlar üzerinde aynı hesaplamaları yaptırıyor ve çıktıları karşılaştırıyoruz. Sensörlerden kaynaklanabilecek hatalar için de aynı şekilde birden fazla sensör verisini değerlendiriyoruz. Veri aktarımı sırasında ortaya çıkabilecek sorunlar için ise aktarılan verilerin içerisine eklenmiş hata tespit ve hata doğrulama kodlarını kullanıyoruz.

- **Yazılımlarımız küçük küçük parçalardan oluşan bir yapıda mı yoksa her şey tek bir büyük modül olarak mı geliştiriliyor? (Kısaca *micro service mi, yoksa mono-repo mu kullanıyorsunuz demek istemiş*) [Kaynak](#)**

Yazılımlarımız kesinlikle birden çok küçük modülde oluşan bir yapıda. Araçtaki alt seviye komponentlerden, ara sistemlere kadar her kısımda bir hiyerarşi mevcut. Farklı alt sistemler genelde birbirlerinden izole edilmiş durumda; bu izolasyon bazen aynı bilgisayar içerisinde olabilirken, bazen de farklı bilgisayarlarla sağlanmış izolasyonlar tercih edebiliyoruz.

- **Yazılımlarınızı araçlara yüklemeye önce nasıl test ediyorsunuz? Falcon/Dragon/Starlink için ne kadar telemetri verisi topluyorsunuz? Boveriler üzerinde makine öğrenmesi ya da veri analizi yapıyor musunuz? [Kaynak](#)**

Her cihaz için, loop simulator'de olan bir donanıma sahibiz (*anladığım kadarıyla yazılım ekibinin elinin altında sadece geliştirme için kullanılan cihazın bir kopyası mevcut*). Production ortamına gitmeden önce tüm kodlarımız bu simülasyonda test edilip sonra asıl aracın içine yükleniyor.

Tipik bir Dragon görevinde yüzlerce GB telemetri verisi topluyoruz. Starlink cihazlarımız için bu durum 5TB gibi rakamlara ulaşmış durumda. Her uçuştan sonra, topladığımız tüm verileri gözden geçirip, ilgili cihazın beklediğimiz gibi çalışıp çalışmadığını kontrol ediyoruz.

Benim okuduklarım içerisinde gözüme çarpan ve aktarmak istediğim sorular ve cevapları bu şekildeydi (hatalı çevirdiklerim varsa lütfen yorumlar

bölümünde beni uyarın) fakat ilgili reddit gönderisinin altında ilginizi çekebilecek yüzlerce hatta binlerce soru ve cevap görebilirsiniz. Konu başlığına eklediğim bağlantıya tıklayarak ilgili gönderiye ulaşabilirsiniz. Eğer sizin ilginizi çeken başka bir soru ve cevabı varsa yorumlar bölümünde bundan bahsetmeyi unutmayın.

4 Tarayıcılara `:is()` ve `:where()` CSS özellikleri geliyor

[WebPlatform.news](#) sitesinde geçtiğimiz hafta yayımlanan blog yazısına göre yeni CSS standartlarından `:is()` ve `:where()` artık tarayıcılar tarafından desteklenecekler. [Safari](#) ve [Firefox](#) bu özelliği implement etmişler, Chromium ise özellik üzerinde çalışmaya başlamış gözüküyor. Gelelim bu özelliklerin ne işe yaradıklarına:

4.1 `is()` özelliği

`is` ([Dokümantasyon](#)) aslında bir parametre olarak birden fazla CSS selector kabul edip, içerisindeki seçiciler tarafından seçilebilen herhangi bir elemanı seçen bir pseudo-class. Cümle biraz karışık oldu farkındayım ama aşağıdaki örneği inceleyince ne demek istediğini anlayacaksınız. Diyelim ki elimizde şöyle bir HTML yapısı var:

HTML

```
1 <div class="div1">
2   <h1>Selam TeknoSeyir</h1>
3 </div>
4 <div class="div2">
5   <h1>is() özelliğini</h1>
6 </div>
7 <div class="div3">
8   <h1>deniyoruz</h1>
9 </div>
```

ve her div'in içerisindeki h1 elemanının yazı rengini kırmızı yapmak istiyoruz. Önceden bunu şu şekilde yapıyorduk:

CSS

```
1 .div1 h1, .div2 h1, .div3 h1 {
2   color:red;
3 }
```

Fakat artık böyle daha sade bir şekilde yazabileceğiz:

```
1  CSS _____  
2 :is(.div1, .div2, .div3) h1 {  
3     color: red;  
4 }
```

Önceden bu ihtiyacımızı `:any()` ile giderebiliyorduk fakat onda istediğimiz düzeyde karışık seçicileri kullanamıyorduk.

`:where()` özelliği de `:is()` ile benzer bir yapıya sahip fakat bazı farkları mevcut. Front-end tarafına pek yakın birisi olmadığı için ne kadar anlamaya çaba göstersem de farklarını tam olarak anlayamadım o yüzden sizi Mozilla Developer Network'deki [dokümantasyon sayfasına yönlendirmek](#) durumundayım. Eğer konu hakkında bilgili arkadaşlar varsa lütfen yorumlar bölümünde bizimle paylaşın.

5 Swift programlama dili topluluğu kendi Paket Kayıt Servisi'ni tanımlamayı tartışıyor

Apple tarafından geliştirilen açık kaynak kodlu programlama dili Swift, geçtiğimiz Haziran ayında GitHub'ın kendi paket kayıt (Package Registry) servisine [eklenmişti](#). Fakat bu paket kayıt sisteminin GitHub'ın tekelinde olmasını istemeyen topluluk üyeleri Swift'in kendi paket kayıt servisini tanımlaması gerektiği konusunda [tartışmalar başlatmıştı](#). Geçtiğimiz hafta ise bu paket kayıt servisini tanılamak için bir [öneri taslağı \("proposal"\) yayınlandı](#).

Burada şunu belirtmekte fayda var: Swift programlama dilinin, projedeki bağımlılıklarımızı yönetebileceğiniz bir paket yönetim aracı zaten var; burada konuşulan paket [npm](#) gibi, [RubyGems](#) gibi paket kayıt sistemleri. Elbette bu tartışmaların sonucunda yine bu paket yöneticisine, kendi paket kayıt servislerimizi ekleme özelliğinin gelmesi planlanıyor.

Swift programlama dilinin forum sayfasında ilgili tartışma devam ediyor. İlerleyen süreçlerde ne gibi sonuçların çıkacağını hep birlikte göreceğiz.

6 Go takımı kaynak kodlardaki "*blacklist*", "*whitelist*", "*master*", "*slave*" gibi ifadeleri kaldırdı

Amerika Birleşik Devletlerinde bir polisin siyahi bir vatandaşı öldürmesiyle başlayan olaylardan sonra ırkçılık konusuyla ilgili var olan hassasiyetlerin seviyesi de oldukça artmış durumda. Geçtiğimiz hafta içerisinde de Google

tarafından geliştirilen Go programlama dilinin kaynak kodları içerisindeki "kara liste" ("*siyah liste*"), "*beyaz liste*", "*efendi*" ve "*köle*" gibi ifadelerin yerini "*allowlist*" ("*kabul listesi*"), "*blocklist*" ("*engel listesi*"), "*control*" ve "*process*" gibi ifadelere bıraktılar.

Özellikle "*blacklist*" ve "*whitelist*" sadece programlama alanında değil birçok farklı alanda da artık kalıplaşmış kelimeler olduğu için pek önemli değil gibi gözükse de biraz düşününce aslında bu değişikliğin mantıklı olduğu ortaya çıkıyor. En azından bana öyle geliyor. Kaynak kodlardan bu tarz ifadelerin kaldırılması iyi olmuş bence de.

7 Yaklaşan Online Etkinlikler

Etkinlik İsmi	Tarihi
SQL Server Güvenlik, Bakım ve Performans	9 Haziran 14:00
Açık Seminer 31. Gün: DevOps ve Micro Frontendler	9 Haziran 14:00
Debezium ile Transaction Log Tailing	9 Haziran 18:30
Test Otomasyon Projelerinde Kubernetes Kullanımı	9 Haziran 19:30
Bulut çözümlerinde tasarruf sağlamanın en iyi yöntemleri	10 Haziran 12:00
Açık Seminer 32. Gün: Mikroservis Mimarisi	10 Haziran 14:00
Açık Kaynak Kodlu Yazılımlarla SOC Kurulumu ve Yönetimi	10 Haziran 14:00
C# ve Tensorflow ile Auto Encoder Örneği	10 Haziran 14:00
Python ve scikit-learn kullanarak kümeleme algoritmalarına giriş!	10 Haziran 15:00
Ruby Türkiye Buluşması no.8 Online 1	10 Haziran 20:00
Concurrency 2 - Sohbet Zamanı	10 Haziran 21:00
Edge computing nedir ve ne zaman kullanılmalı?	11 Haziran 12:00
Açık Seminer 33. Gün: Mikroservis Tasarım Prensipleri	11 Haziran 14:00
Event Driven Design	11 Haziran 19:00
State Management	11 Haziran 20:30
Build your First Microservice based Web Application	12 Haziran 14:00
Java & .NET Platformlarında Microservice Bileşenleri	12 Haziran 22:00
Android 11 Beta Launch	13 Haziran 19:00

8 Diğer Haberler

- Apple, parola yöneticisi uygulamalar için [yeni kaynaklar yayınladı](#). [GitHub Deposu](#)

- Atlassian, yeni DevOps [özelliklerini duyurdu](#).
- Microsoft Azure takımı, Azure Maps Creator hizmetini [ön izleme olarak kullanıma açtı](#).
- IBM, MacOS ve iOS için kendi [şifreleme araç setini duyurdu](#). Linux ve Android için de yakında gelecekmiş.
- Amazon ve Slack [partnerliklerini duyurdular](#).
- AWS, 2. Nesil AMD EPYC işlemcili EC2 C5a [makinelerini kullanıma açtı](#).
- Git [v2.27.0 sürümü yayınlandı](#).
- PhpStorm [2020.2 EAP 2 sürümü yayınlandı](#).
- Rust programlama dilinin [1.44.0 sürümü yayınlandı](#).
- MultiCore OCaml projesi için [Mayıs 2020 raporu yayınlandı](#).
- Blazor WebAssembly [3.2.0 sürümü yayınlandı](#).
- Polaris [v1.0.0 sürümü yayınlandı](#).
- Wine [5.10 sürümü yayınlandı](#).
- Kuesa 3D [1.2 sürümü yayınlandı](#).
- LibreSSL [3.2.0 sürümü yayınlandı](#).
- TerminusDB [v2.0.0 sürümü yayınlandı](#).

9 Lisans

[Yazılım Gündemi - 2020/22](#) yazısı [Eren Hatırnaz](#) tarafından [Creative Commons Atıf-GayriTicari-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY-NC-SA 4.0\)](#) ile lisanslanmıştır.